

V novo leto zaskrbljeni

Ne preveč slavno in pomembno leto za LIP se izteka.

Poleg težavnih splošnih državnih pogojev gospodarjenja kot so inflacija, zmanjševanje kupne moči prebivalstva in gospodarstva, neustreznega tečaja dinarja in stimuliranja izvoza, slabšanja likvidnosti, zmanjševanja investicij in stanovanjske izgradnje smo v letošnjem letu tudi znotraj posameznih obratov naše delovne organizacije zaostali za predvidevanji. Kvaliteta nekaterih izdelkov nam je v letošnjem letu preveč nihala, tako da se na tržiščih pojavljajo težave, vemo pa, da bo preživel le tisti, ki bo proizvajal in prodajal proizvode brez napak, posebno tistih, ki so posledica površnosti.

Prve projekcije plana za leto 1988 smo izdelali v pripravi smernic za prihodnje leto.

Proizvodnja naj bi narasla za 2 do 8 odstotkov, različno v posameznih temeljnih organizacijah in programih. Ovrednotenje tega plana bo gotovo te dni. Zaradi vračanja prodajnih cen na cene 1. oktobra in povečanih stroškov za surovine, elektriko, transport itd. ne pričakujemo nič dobrega.

Da bi v prihodnjem letu, ki bo zagotovo težavnejše kot letošnje, dostojno preživel, bomo izvedli naslednje akcije:

- povečali izvoz v proizvodnih programih: opažne plošče, stavbno pohištvo, sobno pohištvo in strojogradnja
- izboljšali kvaliteto proizvodov
- več proizvajali po naročilu za znanega kupca
- redno pričeli s proizvodnjo opažnih nosilcev in pribora za opaženje
- reorganizirali prodajni sektor
- zaključili investicijo v prodajni center na Bledu
- nadaljevali z vlaganji v prodajne prostore v Jugoslaviji
- še naprej zmanjševali zaloge repromaterialov, rezervnih delov in izdelkov
- hitreje razvijali nove in spremenjene proizvode naših proizvodnih programov.

V težavnih časih, v katerih živimo, imamo priložnost, da uredimo probleme, ki jih še nismo uspeli rešiti v preteklosti in probleme, ki se nam pojavljajo na novo.

Prihodnje leto slavimo 40-letnico ustanovitve delovne organizacije. Dokažimo, kar smo pokazali tudi v preteklosti, da smo sposobni še izboljšati naš odnos do dela in tako vnesti v svoje delo še več kakovosti in odgovornosti. Prepričan sem, da nam bo to uspelo.

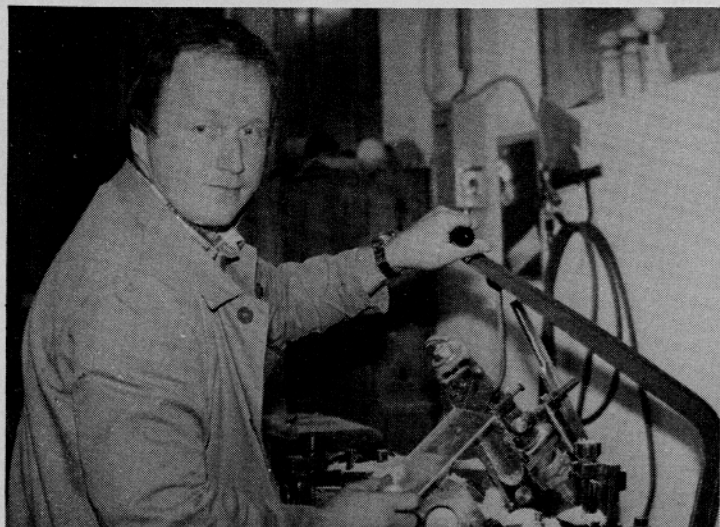
Hvala vsem za vložen trud v preteklem letu in iskrene čestitke v novem letu vam in vsem tistim, ki so vam v tem trenutku najbližji.

France Bajt

Trženje — bodoča planska usmeritev

Dosedanji sistem planiranja v naši DO se je v zadnjih dveh letih izkazal kot premalo dinamičen, saj je temeljil na proizvodnem in ne na tržnem planiranju. Visoka stopnja inflacije je popolnoma razvrednotila model planskih cen, zato smo izgubili možnost realnega vrednotenja proizvodnih faktorjev in ocenjevanja rentabilnosti proizvodnih programov.

Pogled v svetlo prihodnost

V tržnih okvirih gospodarjenja, ki so naš maneverski prostor po uveljavitvi protinflacijskega programa še bolj zožili, je postala potreba po realnem planiranju še bolj aktualna. Tako kot so ekonomski teoretiki že nekaj let opozarjali, da mora planiranje sloneti na tržnih temeljih in izhodiščih, je postalo nujna potreba tudi v naši delovni organizaciji. V eni izmed strokovnih revij je navedena shema nivojev planiranja, ki jo v nespremenjeni obliki objavljamo v tem sestavku. Iz sheme je razvidno, da je v sedanjih pogojih gospodarjenja nujno potrebno ločiti globalni letni plan

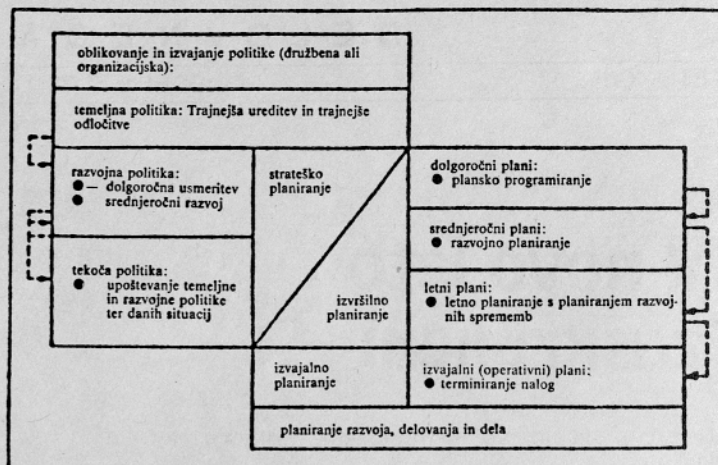
od operativnega (izvajalnega) planiranja. V globalnem letnem planu se določijo programski okviri po posameznih elementih, predvsem pa naj bi bil le izvleček iz srednjeročnega plana za zagotavljanje letnega izvajanja srednjeročnih planov.

Za pogoje, pod katerimi posluje naša delovna organizacija, pa so življenjskega pomena operativni plani, ki so največ trimesečni. Operativni plan se izdelava na osnovi dejanskega povpraševanja, torej poteka proizvodnja za znanega kupca. Pri tem pa je potrebno z ustrežno organizacijo dela zagotoviti minimalno potrebni pretočni čas, da se lahko realizirajo požodbeno naročila v zahtevanih rokih. Samo z operativnimi plani (najboljši bi bili nesečni plani) bi se maksimalno izkoristili vsi proizvodni faktorji, saj bi tako poslovanje zahtevalo največjo možno angažiranost na vseh ravneh oziroma odgovornostih.

Zatečeni planski model nam pri pripravi letošnjega plana še ni omogočil takega planiranja, pač pa bodo operativni plani tisti, ki bodo že vsebovali bistveno spremembo na tem pomembnem področju. Trg, ki neusmiljeno potrjuje kvaliteto in zavrača ne kvaliteto, bo v prihodnjih letih selekcioniral naš proizvodni program in nujno pospešil razvoj novih proizvodov. Na osnovi analiz rentabilnosti po izdelkih bomo te-

koče spremljali finančno stanje zatečenega proizvodnega programa in se z vsemi silami oprli na lasten razvoj. Ta je že postal imperativ našega preživetja. Trženje bo vodilo naše proizvodnje in vsega našega ponašanja, ki pa

bo poleg obstoječe konvencionalne prodaje moralo prarasti v tako imenovano inženiring prodajo. Za take poslovne usmeritve pa bomo najbolj potrebovali inventivne in prodorne kadre na vseh področjih.

V ta namen podajamo eno izmed številnih ilustracij tržnega razvoja proizvoda, kot ga navaja strokovna literatura. Kje so naši izdelki na razvojnih krivuljah, je brez podrobne tržne in finančne analize težko ugotovljati. V SOPPA si bomo prizadevali, da bomo naše planiranje usmerjali v cilj zagotavlja-

nja čimboljših poslovnih rezultatov in čimmanjših tveganj.

»Če hočeš spoznavati, moraš pozabiti« pravi slovenski pregovor. Zato moramo vsi skupaj obrniti naša jadra in spremeniti miselnost gospodarjenja, odločanja in planiranja.

Šlibar

Novi ukrepi — novi pogoji gospodarjenja

Na podlagi predloga Zveznega izvršnega sveta je zvezna skupščina v začetku novembra sprejela protinflacijski program, s katerim naj bi omejila galopirajočo inflacijo.

Glede na obsežnost sprejetih ukrepov in omejitev bi omenil le nekatere, ki bistveno vplivajo na poslovanje naše delovne organizacije.

Prvi ukrep je zmanjšanje oziroma določitev cen naših izdelkov na ravni 1. oktober 1987 z dovoljenim minimalnim povišanjem za posamezne proizvode. Ta ukrep bo ne glede na doseženi obseg prodaje direktno znižal celotni prihodek in s tem tudi dohodek, saj so se na drugi strani povečale cene električne energije in nafte, kar povečuje naše stroške.

Drugi omejitveni ukrep se nanaša na osebne dohodke, ki pa v organizacijah iz gospodarstva niso zamrznjeni ob pogoju, da se pri delitvi čistega dohodka upoštevajo določila družbenega dogovora. Le-ta pa so vezana na doseženi čisti dohodek, ki bo

zaradi že omenjenih ukrepov sigurno nižji.

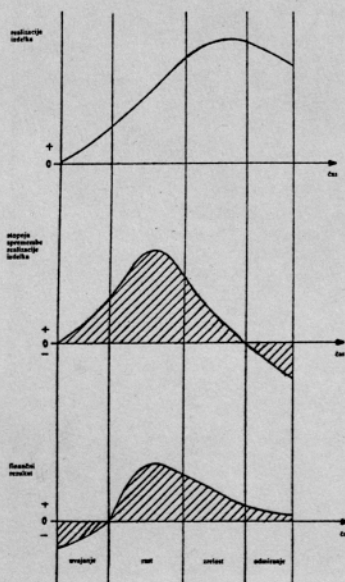
Edino, kar naj bi naši DO prinašalo pozitivne učinke, je povečan tečaj tujih valut, izraženih v dinarjih za okoli 27%. Ob tem moramo takoj pripomniti, da so bile ukinjene zvezne stimulacije za pospeševanje izvoza, preostali pozitivni efekt pa izniči že omenjeni povišani proizvodni stroški.

Kot lahko vidimo, si od novih ukrepov lahko obetamo še nadaljnje slabšanje položaja. Zaskrbljujoče padanje življenjskega standarda in kupne moči skupaj z zaostrovanjem posojilne politike za stanovanjsko izgradnjo pa postavlja pod vprašaj še obseg prodaje na domačem trgu.

Obeti torej niso prav nič rožnati, pa vendar ostanimo optimisti, da bo zvezna vlada sposobna izpeljati program tako, da bo dajal vsaj določene pozitivne rezultate.

V nečem ji bo to zanesljivo uspelo, in sicer v vzpostavitvi enakosti med ljudmi — žal samo enakosti v revščini.

Brane

Sklepi samoupravnih organov

Delavski svet TO Tomaž Godec Boh. Bistrica (28. 10. 1987)

1. Potrdil je periodični obračun za obdobje I—IX. 1987 z ugotovitvijo, da je delitev celotnega prihodka in dohodka v skladu s samoupravnimi akti in zakonskimi predpisi.
2. Obravnaval je poročilo inventurne komisije za obdobje julij—september 1987 o popisu zalog v skladišču polizdelkov, rezervnih delov in žaganega lesa ter ga potrdil v predloženi obliki.
3. Obravnaval je poročilo o izidu referenduma dne 22. 9. 1987 za sprejem sprememb samoupravnih aktov TO in DO in ugotovil, da so bile le-te sprejete.
4. V 8-dnevno javno obravnavo je posredoval:
 - predlog spremembe sistemizacije in organizacije dela v primarni proizvodnji in obratu pohištva ter
 - predlog spremembe opisov del in nalog na skladišču žaganega lesa.
5. Potrdil je nabavo 8 kom. grelnikov, tip GN 302 za potrebe opažnih plošč in krojilnice.
6. Potrdil je novo ceno toplotne energije za tuje odjemalce. Cena Kwh je 50.— din.

Delavski svet TO Mojstrana (6. 10. 1987)

1. Seznanjen je bil z rezultati izida referenduma o spremembah SaS in Pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitvi sredstev za OD.
2. Obravnaval je inovacijski predlog Jožeta Matjaža in Janeza Petriča. Potrdil je enkratno izplačilo v znesku 139.062 din Jožetu Matjažu ter enkratno odškodnino v znesku 59.955 din Janezu Petriču.
3. Sprejel je preklic odprodaje lesnih odpadkov.

Delavski svet TO Mojstrana (2. 11. 1987)

1. Potrdil je 9-mesečni obračun ter ga posredoval zboru delavcev v obravnavo in potrditev.
2. Obravnaval in potrdil je inventurni elaborat za obdobje julij—september 1987. Priznal je knjiženje inventurnih manjkov (materialnih) v znesku 3.542,98 din v breme izrednih odhodkov ter knjiženje inventurnih viškov (materialnih) v znesku 6.119,96 din v dobro izrednih prihodkov.
3. Potrdil je povišanje cen za storitve. Uporabljati se pričnejo od 1. 11. 1987 dalje.
4. Obravnaval je pritožbo delavcev lakirnice na nove normative. Ti veljajo od 1. 4. 1987 in so glede na specifičnost dela nedosegljivi. Določil je strokovni kolegij TO, da v najkrajšem času določi komisijo za ponovno proučitev del in nalog ter normativov v lakirnici.
5. Obravnaval je ugovor Jožeta Matjaža na sklep 20. seje. Strokovni komisiji je posredoval v ponovno proučitev 8. člen SaS o ID.
6. Izdal je soglasje za opravljanje popoldanske obrti »avtokleparska in avtoličarska dela« Lakota Binetu.
7. Izdal je soglasje za opravljanje popoldanske obrti za opravljanje »kovinske in lesne galanterije« Jakopič Cirilu.

Delavski svet TO Podnart (28. 10. 1987)

1. Obravnaval je analizo poslovanja v razdobju I—IX. 87 in ugotovil, da je začasna razporeditev dohodka opravljena v skladu z veljavnimi splošnimi akti in družbeno usmeritvijo in obračun I—IX. posredoval v obravnavo in sprejem zboru delavcev.
2. Sprejel je novo ceno toplega obroka za nečlane LIP, in sicer velja topli obrok od 1. 11. dalje 2.000 din.
3. Pri pregledu zapisnika o delu komisije za izvedbo referenduma je ugotovil, da je za sprejem Pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje ČD in delitvi sredstev za OD v TO glasovalo 62 zaposlenih ali 77,5 %, z odločitvijo ZA je glasovalo 56 zaposlenih ali 70 %. Referendum je uspel.
4. Sprejel je sklep o veljavnosti tega samoupravnega splošnega akta, to je od 1. 10. 1987.
5. Sprejel je spremembe in dopolnitve SaS o ustanovitvi občinske skupnosti za zaposlovanje Radovljica in za podpis navedenega SaS pooblastil tov. Ravnik Jureta.
6. Sajevec Iztoka je imenoval za namestnika člana inventurne komisije za popis drobnega inventarja, potrošnega materiala.
7. Seznanjen je bil s smernicami poslovanja in delovnim koledarjem za leto 1988.
8. Seznanjen je bil s Pravilnikom o načinu, postopku in kriterijih za ugotavljanje z delom pridobljene delovne zmožnosti, ki je tudi v javni obravnavi.
9. Obravnaval je pritožbo Varl Janeza, ki se je zoper sklep o razporeditvi na dela in naloge kotlovničar-čuvaj pritožil v zakonitem

roku in sprejel sklep, da se ugotovi, kakšne so dejanske potrebe za dela v kotlovnici, ali sistemizacija odgovarja ali ne, zato se zadolži strokovne službe v sodelovanju s SOPPA, da pregledajo obstoječe opise del in nalog za dela v kotlovnici in v kolikor ugotovijo, da se dela in naloge izenačijo, se tako tudi izvede. Rok za rešitev tega sklepa je 31. 12. 1987.

10. Izdelana je analiza normativov za dela v zabojarji za zadnje 3 mesece in ugotovljeno, da delavci, ki stalno delajo v zabojarji normo dosegajo, ne dosegajo pa je delavci, ki so tja razporejeni za nekaj ur, dan ali več.
11. Sprejel je sklep, da v kolikor se izdeluje dalj časa nov izdelek, mora biti postavljen normativ zanj v roku 1 meseca.
12. Izmenovodje morajo redno kontrolirati delovne listke in izdelke po vseh fazah dela.
13. Imel je pripombo na delo hlodarja, da ne čisti hlodov in ne dela tako kot bi moral.
14. Obratovodja mora delo v brusilnici tako organizirati, da bo nemoteno teklo.
15. Zamenjati je treba jermen pri Ledineku, ker več ne ustreza.

Delavski svet TO Podnart (3. 12. 1987)

1. Varl Janeza je imenoval za nadomestnega člana v razpisno komisijo za imenovanje individualnega poslovodnega organa;
2. Ličar Alojza je imenoval za nadomestnega člana v odbor za delovna razmerja;
3. V komisijo za popis blagajne in porto blagajne je imenoval Perič Danico, Černe Marjeto in Ambrožič Jožeta;
4. Opozoril je na delo vodja priprave dela, ki ga ne opravlja tako kot bi ga moral, na probleme brušenja, sortacijo žaganega lesa in slabo organizacijo dela v proizvodnji, kar vse vpliva na stanje v TO;

Skupna disciplinska komisija je izrekla naslednje ukrepe:

v TO Tomaž Godec

Prenehanje delovnega razmerja

- Francu Žmitku (pogojno za 1 leto)
- Stanku Dobravcu (pogojno za 1 leto)

v TO Rečica

Prenehanje delovnega razmerja

- Roku Zalokarju
- Marku Tikviču
- Francu Kodru (pogojno za 1 leto)

Prerazporeditev na druga dela

- Mileni Trojar (za dobo 1 leta)

v TO Podnart

Prenehanje delovnega razmerja

- Jožetu Kordišu (pogojno za 6 mesecev)
- Romanu Černetu (pogojno za 3 mesece)

Denarna kazen

- Janezu Markovcu — 8 % akontacije
- Gorazdu Varlu — 8 % akontacije
- Marici Jungić — 10 % akontacije

Javni opomin

- Ivanu Šmitu

v TO Filbo

Prenehanje delovnega razmerja

- Janku Ravniku (pogojno za 3 mesece)
- Iztoku Ličerju

v TO Trgovina

Prenehanje delovnega razmerja

- Milanu Jakovljeviču (pogojno za 6 mesecev)
- Nadi Golob (pogojno za 1 leto)
- Alenki Hujs (pogojno za 1 leto)
- Martinu Mavčecu (pogojno za 1 leto)

Inovacijska dejavnost v LIP Bled

V letu 1987 se število inovativnih predlogov ni bistveno povečalo. Po kvaliteti le-teh pa je v letošnjem letu opaziti viden vzpon. Prijavljenih in nagrajenih je bilo sedem tehničnih izboljšav in dva koristna predloga, za kar je bilo izplačano 1,214.004,— din odškodnine. Gospodarska korist, kjer jo je bilo mogoče izračunati, znaša 27.278.321,— din. Nekateri predlogi pa so se nanašali na varstvo pri delu in požarno varnost, zato ni bila ovrednotena gospodarska korist.

Trudili smo se za večjo popularizacijo inventivne dejavnosti v naši DO. Poleg tega, da smo sodelovali na razstavi inovacijskih dosežkov v okviru občine Radovljica in občine Jesenice, smo podelili priznanja sodelujočim inovatorjem, omogočili pa smo jim tudi ogled Obrtniškega sejma v Celju. Trenutno pa pripravljamo tudi spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o inventivni dejavnosti naše DO, ker se je le-ta v praksi pokazal kot pomanjkljiv. Z novo lestvico smo izločili vpliv inflacije, tako da gospodarsko korist kot tudi višino odškodnine primerjamo in izrazimo s povprečjem neto DO v DO LIP Bled v zadnjem trimesečju. Odškodnina po novi lestvici je v povprečju za 80 % višja od sedanje.

— Pohvale vreden je član našega kolektiva, **Janez Potočnik**, ki opravlja dela in naloge elektrovzdrževalca — delovodje v oddelku vzdrževanja v TO Rečica.

Ker se ukvarja s tehničnimi problemi na posameznih strojih in vzdrževanjem, mu je bilo to osnova za razmišljanje. Prijavil je tri inovativne predloge, katere je strokovna komisija obravnavala kot tehnične izboljšave in temu primerno tudi izračunala višino odškodnih.

— Zaščita UV sušilnikov Barberan v lakirnici na Rečici

Ta tehnična izboljšava ima poudarek na področju varnosti in preprečuje možnost požara na dveh enakih strojih in kopicenih obdelovancev na transportnih trakovih v lakirnici. S pravilno električno povezavo oz. kombinacijo je izključitev sušilnika zagotovljena in s tem varnost celotne lakirnice.

— Zaščita transilon traku v sortirnici žagalnice na Rečici

S primerno tehnično zaščito in namestitvijo fotocelic je predlagatelj dosegel preprečitve poškodbe oziroma uničenje transportnega traku in preprečuje zastoj.

— Konstrukcijska zaščita stiskalnice Leopida v smislu preprečitve strojeloma

Z vgraditvijo končnih stikal na vsako stran stiskalnice in pravilno vključitvijo elementov v obstoječe stranje je stiskalnica zaščitena pred strojelomom in preprečuje poškodbe vratnih kril.

— **Ivan Brežan in Jože Podlipnik** iz TO Tomaž Godec v Bohinjski Bistrici, ki delata na delovnem mestu kontrolorja in šablonerja v oddelku za pohištvo, sta predlagala

— Pero za utrditev kotne vezi venca omar in šablono za utorjanje venca

S to tehnično izboljšavo je izboljšana kvaliteta in izgled omar ter nadomešča okovje iz uvoza. Pri transportu venca so se odpravile poškodbe.

— **Janez Troha** iz TO Mojstrana, ki opravlja delo in naloge brusarja rezil, je predlagal

— Protipovratno varnostno napravo na stroju za formatno obdelavo vratnih kril

Ta tehnična izboljšava ima poudarek na varstvu pri delu in prinaša časovni prihranek.

— **Jože Matjaž** iz TO Mojstrana, vodja priprave dela je predlagal

— Paleta za pokončni medfazni transport vrat

S to tehnično izboljšavo je dosežen prihranek na času, odprava mehanskih poškodb vratnih kril in zmanjšanje fizičnega napora na 6 delovnih mestih.

— **Alojz Frelj** iz TO Filbo, ključavničar je predlagal

— Odsesovalni nastavek na moznikarici VS 8 v TO Mojstrana

Na novem večvretenskem vrtnem stroju je bil narešen problem odsesovanja lesenih odstružkov. Predlagatelj je skonstruiral in izdelal odsesovalni nastavek, kateri je nameščen v že prej izdelanem koritu moznikarice. S tem odsesovalnim nastavkom je dosežen prihranek na času, boljši estetski videz, izboljšana je kvaliteta izdelka; omogoča tudi samodejno sprotno odvajanje lesenih odstružkov v silos.

— **Stanko Ažman** iz TO Rečica, vodja elektrovzdrževanja je izdelal

— Program za krojenje desk na stroju Optimes

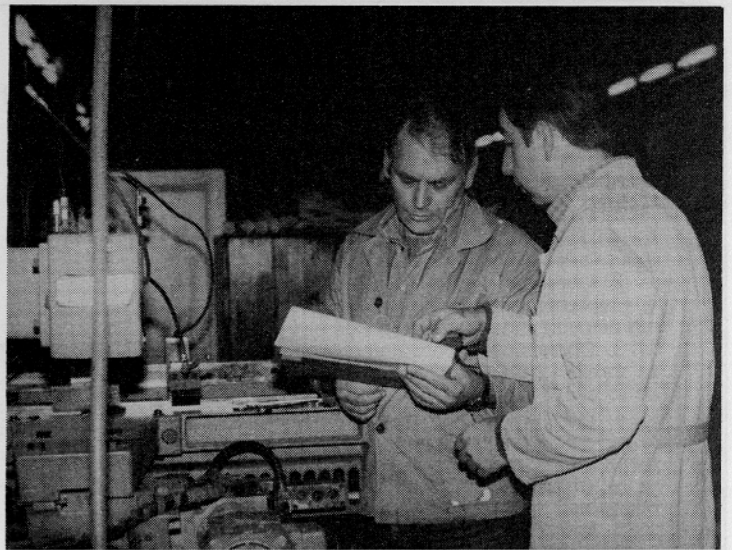
Strokovna komisija ga je obravnavala kot koristni predlog, ki prinaša časovni in materialni prihranek. Ročno merjenje je zamenjal z računalniškim vodenjem obdelave posameznih obdelovancev po sortimentih v sortirnici žage na Rečici.

— **Janez Petrič** iz TO Mojstrana, modelni mizar je predlagal Suhomontažni način spajanja stranskega masivnega elementa s podbojem

Ta koristni predlog vpliva na boljšo estetsko in funkcionalno rešitev stranskega elementa vratnega krila s podbojem.

S sorazmerno večjo denarno stimulacijo inovatorjem ter krajšimi postopki reševanja predlogov želimo inventivno dejavnost v DO LIP bolj poživiti. Vanjo moramo vključiti vsakega zaposlenega, da s svojim inventivnim delom prispeva k razvoju DO, sebi pa prisluži primerno nagrado.

Ana Šifrer

Priprava stroja na osnovi kosovnice (TO Tomaž Godec)

Trnova pot do uspeha ali novi proizvodi TO Filbo

V teh kriznih časih vedno pogosteje slišimo, da je naše gospodarstvo zastarelo, da so naši proizvodni programi za tržišče nezanimivi in da je povsod, kjer je temu tako, nujno potrebno začeti s prestrukturiranjem proizvodnje in tako doseči večjo učinkovitost, boljše rezultate. Skratka, le na ta način si je možno zagotoviti obstoj in se rešiti krize, v katero se vedno globlje pogrezajo vsi, ki ne sledijo sodobnim dosežkom v razvoju svoje panoge, ne uvajajo novih tehnologij, nimajo posluha za izobraževanje, za inovacije in hitro prilagajanje zahtevam trga.

Načelno je vse to lepo in prav in le težko bi našli koga, ki bi takim usmeritvam oporekal, saj bi tako rekoč pljuval v lastno skledo. Kljub vsemu pa se verjetno ob vsakodnevem govorjenju po radiu in televiziji, pri prebiranju podobnih člankov v dnevnem časopisju le malokdo, ki ni neposredno obremenjen s temi vprašanji, zave, kaj vse to v praksi pomeni in kolikšne so naše dejanske možnosti, da storimo nekaj konkretnega za prestrukturiranje v lastni OZD in s tem za boljši jutri.

Če se s tega teoretičnega razmišljanja spustimo na realna tla in poskušamo v grobih potezah opisati prizadevanja za osvojitve novih proizvodov v TO Filbo, bomo ugotovili, da je pot, ki smo jo prehodili v tej smeri v letu 87, res vse prej kot rožnata.

Več ali manj je vsem delavcem LIP Bled znano, da smo se v letu, ki ga zaključujemo, v TO Filbo dokaj smelo usmerili v proizvodnjo strojev in naprav, ki pomenijo povslem novo kvaliteto našega dela. Tako smo v relativno kratkem času uspeli predstaviti na sejnih v Sarajevu in Beogradu tri stroje, to je OPTIMIRNO KROŽNO ŽAGO, REZKALNI STROJ in STISKALNICO. Hkrati s samimi stroji je bila izdelana vrsta pripadajočih transportnih, dozirnih in sortirnih naprav, ki po svoji zahtevnosti v nekaterih primerih skoraj ne zaostajajo za samimi stroji. To je vsekakor uspeh, ki ga ne zmanjšuje dejstvo, da smo vse to storili v kooperaciji s firmo Dimter. Torej lahko govorimo, da gre v našem primeru za resnično prestrukturiranje na področju proizvodne-

ga programa. Seveda pa moramo v isti sapi tudi povedati, da to še ni garancija, da bomo od tega imeli koristi in večji dohodek že v tej prvi fazi, pač pa prej obratno. Glede na specifično situacijo na tržišču pa je eno že sedaj mogoče trditi, in sicer, da bi brez tega programa skoraj ne bilo mogoče zapolniti vseh proizvodnih kapacitet v TO Filbo. S tega vidika je torej to že prvi pozitivni vidik usmeritve v stojegradnjo. Vse ostalo pa v tej fazi lahko ocenimo še kot vrsto težav, ki jih moramo dnevno premagovati.

Prva in zelo pomembna je finančna stran, saj verjetno ni realno pričakovati, da bi že pri izdelavi prototipov ustvarjali ostanek dohodka, kar pa mislim, da nekateri v LIP vseeno pričakujejo, ne razmišljajoč, da se to, kot nam je znano, še ni zgodilo.

Druga težava je naša opremljenost in usposobljenost za tako vrsto proizvodnje. Naj samo skromno omenim, da stroji, ki jih imamo, kljub vsem dobrim željam, v večini niso primerni za izdelavo strojnih delov v ozkih tolerancah, ko se pogovarjamo o dveh, treh stotinkah milimetra dovoljenih odstopanj. Da smo vsaj za silo zadostili tem zahtevam, smo morali nabaviti za približno 1,5 milijarde S din rezilnega orodja, pa še vedno nismo pokrili niti polovico potreb, ki jih še imamo. Da bi bila pot k prestrukturiranju še težja, mnogokrat ustreznega orodja ni niti v trgovini, ali pa so dobavni roki daljši od rokov za izdelavo strojnih delov, na katere smo primorani pristati, če hočemo del te proizvodnje izvoziti in si zagotoviti uvoz drugih delov.

Enake trditve bi lahko postavili za nabavo materialov in ostalih vgrajenih elementov, ki jih mnogokrat doma niti ni možno kupiti, kaj šele, da bi ob tem mislili na to, da bi imeli čimmanjše zaloge in s tem boljši rezultat poslovanja. Dobave tako doma kot iz uvoza časovno niti približno ne tečejo tako, da v proizvodnji ne bi prihajalo do zastojev in dodatnih težav.

Poleg tega velja omeniti, da je izreden napor potrebno

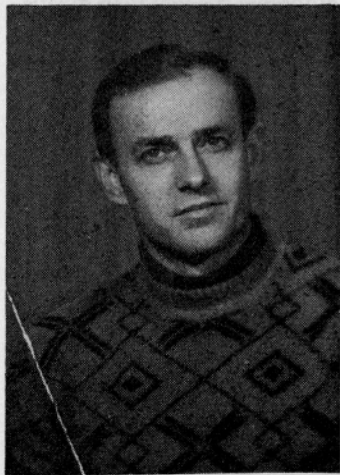
vložiti tudi v smeri usposobljenosti delavcev za natančnost pri izdelavi in spremembo odnosa do stroja in obdelovanca, ker je le-ta postavljen v položaj, ko se zahteva do desetkrat večja natančnost izdelave, ko se podsesteri število delov, ki se v istem času pretakajo skozi proizvodnjo in je potrebno za vse vpeljati ustrezno kontrolo kvalitete in avtoriteto kontrole. Pri vsem tem pa ni ustreznega sistema plačevanja kvalitete oz. nekvalitete.

Tako kot v proizvodnji predstavlja ta program nove zahteve tudi za delavce, ki delajo v pripravljanih fazah, to je v projektivi, pripravi dela in pri vodenju.

Dodatno težavo v osvajanju nove proizvodnje nam pomeni tudi pomanjkanje naročil pri dosežanih programih, tako da le-ti finančno ne podpirajo nove proizvodnje, kar ima na koncu koncept vpliv tudi na naše rezultate poslovanja in osebne dohodke. Tako smo ob velikih prizadevanjih članov kolektiva dosegli uspehe na področju strojegradnje, ki jih ni mogoče spregledati, hkrati pa nam tak asortiment proizvodnje prinaša tudi nižje OD.

Silič

NAŠI LJUDJE

Janez Milonik

Z obilico treme sem stopala proti vratom brusilnice, da poprosim Janeza Milonika, tega prijaznega in dobrega sodelavca za par besed za naše Glasilo. Janez ob vsa-

kem času in vsakomur rad ustreže, če le more, toda ko sem mu omenila, da bo to pogovor za rubriko Naši ljudje, se je zataknilo. »Ne, ne, to pa raje ne,« se je zresnil, »saj so tukaj v Mojstrani še drugi zanimivi ljudje, o katerih bi lahko kaj napisala.« »Bodo že prišli na vrsto,« sem mu odgovorila. »Sicer pa sem bil že nekajkrat v Glasilu,« se ne da Janez in se smeje. Vem. Vem tudi, da mi o njem ne bo prav nič težko pisati, četudi mi ne bo uspelo prav danes dobiti odgovorov na vprašanja, zaradi katerih sem prišla k njemu.

Torej naj kar napišem vse, kar vem o Janezu. To, da je pri LIP, že od vsega začetka — tukaj je bil že kot vajenec. Od nekdanj deluje v samoupravnih organih, je poveljnik gasilcev, izkušen mizar in brusilec rezil. Pa še njegov konjiček doma — izdelo-

Gozdovi nam — mi njim

Gozdove moramo negovati, ohranjati, jim nuditi vse za najugodnejši razvoj, posebno vrtam, ki so iskane, vrednejše. Ohranjati pa jih moramo ne samo eni generaciji, ampak tudi generacijam, ki nas bodo nasledile. Tragedijo, ki gozdom grozi pa povzroča prav isti človek, ki te potrebuje.

Posegi v gozdove morajo biti strokovni. Obstoj gozdov je ogrožen zaradi onesnaženega zraka, vode, napadanja žuželk in drugih vplivov, ki omejujejo razvoj, ali celo obstoj gozdov. Gozdovi, ki nas obdajajo so naš ponos, naš kruh, naše življenje. Vsega tega bo več, če jih bomo varovali, negovali in smotrno izkoriščali.

Smotrno izkoriščanje gozdov pa ni samo podirati zrela drevesa, v pravem času, v normalnih količinah. Smotrno je ohranjati drevesne vrste, ki v sožitju z drugimi najboljše uspevajo, nadomeščanje posekanih dreves z novorastjem in to negovati tako, da bo hitro in v najboljši kvaliteti nadomestilo posekana stebela.

Posekana stebela so mnogokratniki elementov za različne potrebe potrošnikov. Posamezni deli stebela imajo različno vrednost in je treba vsako posamezno obravnavati zase in še zdaleč ni vseeno kako ga razžagamo, da je izplen optimalen in iztržek največji.

Spravilo oblovine mora biti opravljeno tako, da so čimmanj poškodovana tla, korenice, stebela stoječih dreves, ker povzročajo posebno na občutljivi smrekovini kvarjenje rastočih dreves.

Oba gospodarja v gozdovih (družbeni in privatni) morata s strokovnim sodelovanjem skrbeti, da je količina posekanih stebel v dogovorjenih količinah, merah in ohranjeni kvaliteti, cena teh pa temu primerno določena. Zgoraj omenjeni red in dobro delo v gozdovih olajša delo na mehaniziranih skladiščih oblovine. Lupljenje svežih stebel je lažje, pravilni mnogokratniki povečujejo storilnost, pravilne mere teh povečujejo izplene, zmanjšujejo manjke, stebela naj izkazujejo svežost brez posledic preležanosti ali drugih vplivov, ki zmanjšujejo vrednost teh.

Nič novega nisi povedal, bo ugotovil bralec iz stroke. Moj namen ni, da vas učim v stroki, ki ji nisem več. Moja želja pa je, da ta sestavek preberejo med drugimi tudi delavci in vodje del

v gozdovih in spoznali, da še niso izčrpane vse možnosti za boljše delo.

Poleg lupljenja na mehaniziranim skladišču oblovine, če steblo ni dobro obsekano vej, če je koža prisušena na steblo ali zamrznjena je lupljenje otežkočeno. Zelo moteno je tudi delo, če steblo ni pravih dolžin.

Analizirajmo tale primer:

Oblovina (hlodovina) pripeljana iz gozda v dolžinah od 4,00 m—4,04 m ni v predpisanih dolžinah (najmanj 4,05 m), zato je taka čeljena na 3,80 m dolžine (prodana za 3,75 m). Tako je te do 25 cm odvržene v drva.

Pri šestnajstih komadih hlovdovine, prekratkih samo za 1 cm, je en hloed razžagan v drva.

Take dolžine desk kot so 3 m, 3,5 m, 3,75 m pa v nadaljnji obdelavi v lesni industriji niso zaželene. V nadaljnji obdelavi ostajajo krajši elementi, ki so manj ali sploh neuporabni.

Vsebolj pa se v žagarski industriji uveljavlja avtomatsko robljenje, čeljenje žaganega lesa kjer tehnologija dopušča čeljenje na 0,50 m dolžine od 1,00 m navzgor. Torej pri Žaganju hlovdovine, dolge 3,75 m na avtomatskem čeliniku obžagamo take deske na 3,50 m. Ostanke 25 cm dolžine padajo na linijo za sekanje v sekanice, namenjene za proizvodnjo papirja.

Tako so vsa stebela, ki niso izdelana v pravih dimenzijah (prekratka) podvržena krojenju v škode normalne lesne mase, ki ima v primerjavi z odčelki, ki padajo v drva ali na trak za sekanje v sekanice bistveno višjo vrednost, če ostanejo ti v hlodu.

Na skladiščih pa se nujno pojavljajo manjki. V žagalnicah in nadaljnji obdelavi desk pa manjša izkoriščanja.

Največ nepravilnega krojenja je zaslediti v gozdovih privatnega sektorja. Tako je pri analizi enodnevnne proizvodnje takih tudi do 20 %.

Z več pozornosti pri delu, kar ne bi povzročilo posebnih naporov, bi s pravilnim krojenjem v gozdu, zaposleni tam dali svoj prispevek k večji proizvodnji, večji vrednosti podrtih stebel. Torej bi nekoliko povečali izkoriščanje v gozdarstvu in v lesni industriji.

Obe organizaciji združenega dela pa bosta izkazovali boljše gospodarjenje in lahko dali več izdelkov na trg.

Tand

vanje tapiserij, ob katerem se sprosti po pestrem delu.

Toda jaz ga pravzaprav nisem hotela dosti spraševati o rečeh, ki sem jih napisala v zgornjem odstavku. Prišla sem k njemu pravzaprav samo z enim vprašanjem ali željo, naj mi pove recept za ljubezen do dela, kajti to

je Janezova posebnost. Ljudi, ki delajo z ljubeznijo, je namreč vse manj. Česar se loti, to stori s posebnim pristopom. Če pa bi ga vprašala, ali mu je to prirojeno ali privzgojeno, ne vem, kaj bi mi odgovoril, verjetno pa mi je tak pristop do dela čisto samoumeven.

L. M.

Poročilo s 13. zborovanja slovenskih arhivskih delavcev

Osnovna tema na zborovanju je bila vrednotenje dokumentarnega gradiva v organizacijah združenega dela kakor tudi v drugih organizacijah širšega družbenega pomena.

Prisluhnili smo raznim prispevkom arhivskih delavcev, ki so se zborovanja udeležili iz raznih območij naše ožje domovine. Po otvoritvi zborovanja in uvodnih pozdravih je dr. Darja Mihelič spregovorila o ribolovu na piranskem območju v srednjeveškem obdobju. Že od nekdaj so bile ribe cenjeno prehranbeno blago. Začetki ribolova segajo v 9. stoletje. Morje je pripadalo piranski komuni, ribiško dejavnost so nadzorovali nadzorniki. Tedaj še niso morja ogrožali tujci.

Dr. Duša Krmelj-Umek je načela vprašanje, koliko odbrano arhivsko gradivo pomaga kot vir za etnološke raziskave. Krajevne topografije so pomembne za proučevanje in reševanje raznih analiz, navedla je najrazličnejše avtorje, ki opozarjajo na ohranitev naše kulturne dediščine.

Janez Kopač je povzel glavne sklepe in analize referatov s posvetovanja o tehnični dokumentaciji lani v Cankarjevem domu v Ljubljani. Pri izboru tehnološko-geodetskega gradiva, tehnološko-tehnične dokumentacije in objektov se porajata dve vprašanji: pri katerem imetniku bomo odbirali in kaj bomo valorizirali? Pomembni so zgledi po ruskih kriterijih: odbirati tisto tehnično dokumentacijo, ki je važna za prihodnji razvoj. Za vsako OZD pa je potrebno določiti svoje kriterije vrednotenja.

Rudi Koželj je opredelil pomen občinskih ljudskih odborov od leta 1952 do 1955. Navedel je vrsto statističnih podatkov, opravili pa so močno selekcijo pri odbiranju arhivskega gradiva.

Prispevek Kristine Šamperl-Purgove je zajel arhivsko gradivo od leta 1750 do 1850 na magistratni upravi v Ormožu in Ptujju. To je nedvoumno dragoceno arhivsko gradivo in važnega pomena za današnje arhivsko prakso. Tov. Žontar in Klasinc sta veliko pomagala z vztrajnim zbiranjem te dokumentacije.

Saša Serše pa je obravnavala arhivsko gradivo deželnega zbora in odbora za Kranjsko, ki je zelo bogata. Kronološko je navedla postopke arhivskega poslovanja.

Zanimivo je proučevanje Dušana Bahuna o okrajnih ljudskih odborih od leta 1945 do 1965. Gradivo je bilo nepregledno, danes je po šifrantih razdeljeno v več skupin.

Branko Šuštar je prikazal arhivsko poslovanje v občinah po letu 1963. Tedaj so se začele reforme pisarniškega poslovanja. Po dopolnitvah pravilnika o varovanju dokumentarnega gradiva so določali roke hranjenja. Predlagal je nabiranje vzorcev glede na pomen posameznih strokovnih področij. Potrebno bi bilo tipsko navodilo, po katerem bi razvrščali upravno gradivo občin.

Branko Kozina in Marjan Zupančič sta predstavila republiške upravne organe po posameznih obdobjih. Po vojni so delovala ministerstva za posamezne gospodarske panoge. Sistem poslovanja se je kasneje centraliziral. Za pravilno valorizacijo AG je potrebno škartirati dvojnike, nasploh so potrebne prave spremembe. Arhivske službe po vojni še niso bile urejene.

Jelka Melik je spregovorila o rednih sodiščih. Leta 1896 je izšel zakon o ureditvi sodišč in sodni poslovodnik. Tod so viri za proučevanje gospodarstva.

Žarko Bizjak se je osredotočil na notarsko zakonodajo. Zajel je zgodovino v 19. stoletju. Ohranjenega je le 20 % notarskega gradiva v notarskih fondih. Precej sodobnega gradiva danes smatramo za AG. Ohrani naj se prvotni sistem poslovanja s spisi. Predlaga pa le, da se popiše primočke za uporabo.

Zorka Skrabl je govorila o valorizaciji gradiva samoupravnih interesnih skupnosti in skupnosti družbene dejavnosti. Pripravila je popis oz. seznam kategorij gradiva, ki so skupne vsem samoupravnim interesnim skupnostim.

Jurij Rosa je opredelil vrednotenje gradiva po krajevnih skupnostih. Odbirati je potrebno po kriterijih: zgodovinski pomen kraja, po regionalnem principu, kakšno aktivnost imajo v posamezni KS.

Peter Ribnikar je zajel v svojem proučevanju valorizacijo gradiva v SDK SR Slovenije. Posebna komisija je opravila po zakonu izločitvene sezname. Po valorizaciji gradiva je 133 vrst, roki hranjenja so bili določeni od 1 leta naprej. Iz centrale SDK v Ljubljani so prišla navodila in na osnovi tega pregleda je 51 vrst gradiva trajne vrednosti. Na podlagi tega izbora je izšla posebna odločba. Na osnovi zakona o naravni in kulturni dediščini pa so leta 1982 uvedli nov postopek za valorizacijo gradiva.

Branko Oblak je v svojem poročilu podal arhivsko poslovanje v SDK Ptuj in ekspoziuri Ormož.

Vladimir Žumer je poudaril, da v OZD nastaja ogromna količina raznega gradiva. Pri vsakem odbiranju je treba določiti smisel dupliciranja. Pred izbiranjem je potrebno usklajevanje OZD z arhivskimi službami.

Marija Perko zagovarja valorizacijo gradiva s področja trgovine po vzorčnih primerih, da je potrebno najbolj pomembne dokumente zbrati.

Maruša Zagradnik nam je v svojem prispevku predstavila valorizacijo gradiva pri SIS materialne proizvodnje. Ohranili naj bi se le zapisniki sej skupščine in zapisniki sej izvršilnega odbora.

Vlasta Tul je obravnavala zakon o šolstvu SRS po organizacijskih enotah. Vrednotene so: analize o učnih uspehih, analize problemov, delovni sestanki strokovnih delavcev, seveda pa je treba upoštevati regionalne posebnosti.

Včasih je treba preizkusiti, če je motorna brizgalna v brezhibnem stanju

Prikaz gašenja požara v lakirnicah

V soboto, 7. novembra je bil v TO Rečica praktičen prikaz gašenja v lakirnicah. Prikaza gašenja so se udeležili poveljniki IGD, poveljniki prostovoljnih gasilskih društev ter poveljniki gasilskih oddelkov CZ z območja občine Radovljica. Poleg vseh naštetih so se prikaza udeležili tudi ostali, kateri delajo na nalogah požarnega varstva v občini Radovljica in predstavniki poklicnih gasilskih brigad z Jesenic in Kranja.

Uvodoma je vse navzoče pozdravil direktor TO Rečica Henrik Blažič, obenem pa je navzoče seznanil s proizvodnjo in izdelki celotne DO s poudarkom na proizvodnji v TO Rečica.

V nadaljevanju je tov. Franc Zabret, vodja priprave proizvodnje protipožarnih naprav v tovarni »Zarja« iz Kamnika navzoče seznanil z delom njihove tovarne. Predvsem je bil poudarek na avtomatskih javljalnih napravah in stabilnih napravah za gašenje s plinom CO₂ v lakirnicah. Sam sistem delovanja naprave, prenos signala — požar — na stabilni del naprave, aktiviranja same stabilne naprave na CO₂. Navedel je vse varnostne ukrepe, kateri so nujni pri delu v prostorih, ki so protipožarno zavarovani s stabilnimi CO₂ napravami. Obenem je navzoče seznanil z delovanjem protipožarnega sistema v ventilacijskih sistemih, o sistemu javljanja iskre, gašenja in ponovnega preverjanja uspešnosti gašenja v cevovodu.

V nadaljevanju je tovariš Ciril Tomše, ing. požarne varnosti in

član GD Radovljica podal osnovne podatke o lakirnicah, s poudarkom na preventivni dejavnosti v lakirnicah na področju požarne varnosti, in sicer:

- delovni prostor (lokacija, gradbena izvedba)
- delovne priprave in naprave, katere se uporabljajo pri lakiranju
- tehnološki postopki in vrste materiala, kateri se uporabljajo
- vrste nevarnosti, katere se pojavljajo v zvezi z delom v lakirnici

— pravilno delo v lakirnicah
Ob koncu poučnega predavanja je podal podatke o poteku praktične vaje v lakirnici, katero so potem izvedli člani IGD TO Rečica ter člani gasilskega oddelka CZ in oddelka prve pomoči. Po končani vaji je bilo še kratko posvetovanje vseh udeležencev prikaza gašenja o uspešnosti same vaje.

Ob malici, katero so pripravile kuharice, so se izmenjala mnenja o sami vaji kot tudi o delu in problemih v posameznih gasilskih društvih.

Srečno

1988

Obrobna zapažanja ob občnem zboru OOS TO Filbo

Občni zbor sindikata je prilika, ko zaposleni kritično in v strpnem dialogu ocenijo delo v tekočem letu, opozorijo na probleme, ki se pojavljajo na vseh nivojih, od vodenja DO in TOZD-a, do tistih, ki delo konkretizirajo v izdelkih, ki se pojavljajo na tržišču. To naj bi bil primarni namen, ne smemo pa pozabiti tudi sekundarnega, družabnega, v katerem se čuti pripadnost kolektivu.

Prav ta pa je kljub dejstvu, da je bil občni zbor sklican že ob 13. uri v jedilnici TO, padel na izpitu. Verjemite, ni mi bilo prijetno iskati posameznikov po vseh kotičkih in jih prositi, naj pridejo na občni zbor, da bi zagotovili sklepčnost.

Ko je začelo delo zbora normalno potekati, si nisem mogel kaj, da ne bi pogledal, kdo vse se je zbora udeležil. Mogoče bom komu storil krivico, toda v glavnem lahko zatrdim, da so se ga udeležili delavci, ki že dlje časa vestno in pošteno opravljajo svoje delo in pri katerih je videti, da jim ni vseeno, kako posluje TOZD (delavci, ki so isti dan delali zaradi roka, ki jih je priganjal in nekateri, ki so imeli nujne zadržke, so izzveti).

Obsojam skrajno ignoranten odnos nekaterih, predvsem mladih delavcev, ki so v času občnega zbora v delavski sobi kartali in se na mojo pripombo, naj se udeležijo občnega zbora, še zmečili niso. Ne bi rad nikogar etiketiral, podzavestno pa se človek lahko zamislil, kaj lahko v teh kriznih časih, ki pretresajo celo družbo, zanjo lahko oz. so pripravljeni storiti.

Poročilo predsednika OOS TO Filbo je bilo zelo kritično, osebno menim, da v nekaterih delih celo prekrično in se z njim nisem v celoti strinjal. Bilo pa je izziv ostalim za tvorno in argumentirano razpravo.

Direktor TO, tov. Silič je v svoji razpravi opozoril na probleme, ki jih je imel Filbo v tekočem letu s prestrukturiranjem proizvodnje, to je presusmeritve iz proizvodnje filtracijskih naprav v strojogradnjo, z razpisi tehnološke dokumentacije, projektiranja in problem glede naročil, ki so predstavljala v tem letu glavni problem.

Glavni direktor DO LIP Bled, tov. Bajt nas je najprej seznanil s stanjem, v katerem se nahaja celotna družba in na katerega dogajanja gospodarski subjekti praktično nimajo nobenega vpliva zaradi administrativne politike, ki jo vodi ZIS. LIP Bled tu ni nikakršna izjema, saj so zadnji ukrepi likvidnostno stanje naše DO še poslabšali. Poudaril je, da ni res, da v okviru LIP ne bi posvečali Filbu dovolj pozornosti, prej obratno. Zaveda se, da delavci v Filbu niso krivi za občansko pomanjkanje dela, obenem pa je poudaril, da v ustreznih službah vodijo obširno akcijo za zbiranje novih naročil.

Glede problematike osebnih dohodkov je poudaril, da se zaveda, da prav vsi v okviru LIP ne dobijo ustreznega plačila glede na opravljeno delo, toda na TO LIP zaradi znanih težav, v katerih se nahaja jugoslovansko gospodarstvo, ne more vplivati.

Znotraj LIP pa mora obstajati diferenciacija pri delitvi osebnih dohodkov, glede na poslovanje, ki ga posamezna TOZD prikaže.

Dotaknil se je tudi medsebojnih človeških odnosov, ki vladajo znotraj Filba. Izrazil je, da ni institucije oz. programa, ki bi nam zagotavljal, da se bo to področje uredilo. Rešitev obstaja samo znotraj kolektiva, znotraj zaposlenih, saj bi morali že enkrat razčistiti, da je usoda oz. poslovni rezultat, ki ga bomo dosegali, v prvi vrsti odvisen od nas samih, kljub težkim časom, v katerih se trenutno nahajamo.

Poudaril je še, da ne smemo preveč črno gledati na iztekajoče se leto, saj so bili doseženi kvalitetni premiki pri uvajanju nove tehnološke dokumentacije, pri prestrukturiranju proizvodnje v strojogradnjo, kar vse skupaj le zahteva strokoven pristop vseh izvajalcev. Seveda pa je to področje, ki zahteva obilo znanja, volje in seveda tudi dela. Pomeni pa perspektivo za bodoče, saj na tem področju v Jugoslaviji ni veliko proizvajalcev tovrstne opreme in se skoraj celotna oprema uvaža z zahodnega tržišča. Osvojitev tega zahtevnega programa naj bi nam bila vzpodbuda in motivacija za delo vnaprej.

Že med samim govorom sem se spomnil na mlade delavce, ki so med občnim zborom kartali. Mogoče je bil občni zbor sindikata primeren trenutek, da bi na stanje, za katerega trdijo, da nimajo nobenega vpliva, gledali tudi z druge, bolj optimistične plati. Kajti, ne glede na nič kaj rožnato situacijo, ki vlada v vseh sferah naše družbe, so in bodo delavci ostali tisti, ki bodo krojili naš boljši jutri. Rešitev pa je le v boljšem delu vsakogar na vseh nivojih, v rezervah, ki jih vsi še imamo, pripadnosti svoji temeljni organizaciji in v dobrih medsebojnih odnosih, ki zagotavljajo ugodno klimo znotraj kolektiva.

Skrivati se po vogalih in kar počez, brez argumentov, vse kritizirati, pa je nezrelo, predvsem pa neodgovorno, saj je bil ravno občni zbor priložnost, da se vsak zainteresirani vključi v razpravo in osvetli problematiko s svoje plati.

Čuden

TRGOVINSKA RADNA ORGANIZACIJA

nama
ZAGREB

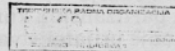
POVODOM
OTVARANJA ROBNE KUĆE
NAMA - VRBANI

ZAHVALNICA

RO
LIP
BLED

**ZA DUGOGODIŠNJU USPJEŠNU
POSLOVNU SURADNJU I ZNAČAJAN
UDIO U IZGRADNJI
ROBNE KUĆE NAMA - VRBANI**

GENERALNI DIREKTOR
IVO JELAVIĆ

PREDSEDNIK CENTR. RS
RUDOLF POP

ZAGREB, 1987. GODINA

15. 12. 1987 je bila v novozgrajeni veleblagovnici NAME Vrbani v Zagrebu krajša slovesnost, na kateri so podelili priznanja za dolgoletno delo in pomoč pri izgradnji novih prodajnih prostorov. Med temi delovnimi organizacijami je bil tudi LIP Bled, ki si je s takim načinom zagotovil povečan promet in stalen izložbeni prostor.

Obiskali smo tovarno LIP Bled

V tretjem razredu smo obiskali tovarno LIP Bled. Ko smo prišli k LIP, smo najprej dobili vodiča. Pokazal nam je vse prostore in nam povedal, kaj se dogaja v posameznem prostoru. Videli smo sušilnico, skladišče, zelo veliko delavnico, kjer so delali okna in vrata, tekoči trak, brusilnico, itd.

Ko pa smo si vse to ogledali, so tovarišice povabili na toplo kavico. Otroci smo ju počakali pri skladišču. Ko sta tovarišici prišli, smo se postavili v vrsto in se odpravili proti šoli. Tistega dne smo obiskali še Rekarjevo kovačnico in Triglavski muzej.

Barbara Tomazin, 4. a
OŠ 16. december Mojstrana

Kurjenje odpadkov na Rečici

Športnik in športnica LIP za leto 1987

S sindikalnim prvenstvom v šahu smo sklenili program dela sveta za šport in rekreacijo za leto 1987 in s tem tudi izbor za najboljšo športnico in športnika LIP za leto 1987.

Poglejmo si, katere priveditve smo upoštevali pri tem izboru:

1. 12. 1. — Pohod v Dražgoše
2. 26. 1. — Sindikalno prvenstvo LIP v sankanju
3. 31. 1. — Obč. sind. prvenstvo v smučarskih tehik
4. 7. 2. — Prvenstvo LIP v smučarskih tehik
5. 22. 2. — Pohod na Stol
6. 1. 3. — Obč. sind. prvenstvo v veleslalomu
7. 8. 3. — Prvenstvo LIP v veleslalomu
8. 21. 3. — Lesarijada
9. 22. 3. — Pohod na Porezen
10. 28. 3. — Zimske igre SOZD GLG
11. 4. 4. — Prvenstvo LIP v odbojki
12. 4. 4. — Obč. sind. prvenstvo v kegljanju — borbene partije
13. 11. 4. — Pohod na Dobrovo
14. 25. 4. — Pohod na Komno
15. 14.—27. 4. — Obč. sind. prvenstvo v odbojki
16. 9. 5. — Prvenstvo LIP v streljanju z zračno puško
17. 10. 5. — Pohod na Blegoš
18. 16. 5. — Obč. sind. prvenstvo v streljanju z zračno puško
19. 25. 5. — Letne igre SOZD GLG
20. 30. 5. — Pohod na Golico
21. 6. 6. — Pohod na Vrtačo
22. 13. 6. — Prvenstvo LIP v malem nogometu
23. 16. 6. — Obč. sind. prvenstvo v malem nogometu
24. 20. 6. — Obč. sind. prvenstvo v kolesarstvu
25. 21. 6. — Pohod na Špik
26. 4., 5. 7. — Pohod na Krn
27. 12. 7. — Kolesarski maraton Kapelski kresovi
28. 22. 7. — Kolesarski maraton Franja
29. 25. 7. — Pohod na Jalovec
30. 14. 8. — Pohod na Storžič
31. 22. 8. — Pohod na Dovški križ
32. 3. 9. — Kolesarski maraton na svetovno prvenstvo
33. 13. 9. — Pohod na Peč
34. 19.—20. 9. — Pohod na Pohorje
35. 26. 9. — Po poteh partizanskih kurirjev
36. 4. 10. — Kolesarjenje prijateljstva
37. 17. 10. — Obč. sind. prvenstvo v namiznem tenisu
38. 25. 10. — Pohod na Kofce
39. 25. 10. — Prvenstvo LIP v kegljanju
40. 4. 11. — Obč. sind. prvenstvo v kegljanju
41. 8. 11. — Pohod na Kriško goro
42. 6. 12. — Prvenstvo LIP v namiznem tenisu
43. 12. 12. — Prvenstvo LIP v šahu

Razen pri planinskih pohodih in kolesarjenju, kjer za uvrstitev upoštevamo le 5 udeležb, smo upoštevali vse ostale nastope po pravilniku, ki je bil sprejet pred tremi leti. Kakor vidimo, je bilo možnosti za nabiranje točk veliko, morda celo preveč. Pri pregledu rezultatov uvrstitve najboljših deset uvrščenih bomo pogledali, koliko udeležb so posamezniki imeli pri zbiranju točk.

Priimek in ime	TOZD	število točk	število nastopov
Ženske			
1. Rakuš Jelka	T. Godec	204	24
2. Šifrera Ana	DSSS	189	18
3. Ristič Albina	T. Godec	185	20
4. Cerkovnik Ivanka	Filbo	150	19
5. Mencinger Branka	T. Godec	123	17
6. Urancar Marija	DSSS	110	10
7. Cerkovnik Polona	DSSS	104	10
8. Veber Anica	T. Godec	83	11
9. Zupan Lidija	Podnart	72	8
10. Kaiser Jasna	Rečica	70	8
Moški			
1. Zalokar Zdravko	DSSS	138	22
2. Rakuš Mirko	DSSS	132	23
3. Malej Janez	Filbo	75	7
4. Pikon Janez	T. Godec	70	20
5. Cerkovnik Anton	Filbo	63	18
6. Mencinger Viki	T. Godec	55	7
7. Lapajne Franc	T. Godec	53	4
8.—9. Trojar Srečo	T. Godec	52	8
8.—9. Justin Janko	Rečica	52	8
10. Dolenc Matjaž	Rečica	50	11

V izboru za športnico in športnika LIP je v letošnjem letu sodelovalo 53 žensk in 184 moških, kar je praktično enako število sodelujočih kakor leto prej.

Razglasitev najboljših športnic in športnika bomo izvedli ob priliki sindikalnega prvenstva LIP v veleslalomu, februarja prihodnje leto.

Razporeditev vseh ostalih sodelujočih z osvojenim številom točk pa bo razobešana na oglasnih deskah po posameznih TOZD.

Rakuš

REZULTATI sindikalnega prvenstva LIP Bled v kegljanju za leto 1987

Ženske

1. Metka Lebar, Rečica, 187;
2. Polona Cerkovnik, DSSS, 172;
3. Branka Žvokelj, Tomaž Godec, 146;
4. Jelka Rakuš, Tomaž Godec, 143;
5. Nada Cerkovnik, Tomaž Godec, 142;
6. Ivanka Jeretič, Rečica, 142;
7. Marija Rajbar, Rečica, 141;
8. Albina Ristič, Tomaž Godec, 137 kegljev.

Moški nad 40 let

- 1.—2. Janko Justin, Rečica, 200;
- 1.—2. Zdravko Kitič, Filbo, 200;
3. Srečo Trojar, Tomaž Godec, 197 kegljev.

Moški do 40 let

1. Matjaž Dolenc, Rečica, 194;
2. Bruno Hikel, Rečica, 190;
3. Tomaž Jarkovič, Rečica, 184;
4. Anton Horvat, Rečica, 183;
5. Zdravko Stare, Tomaž Godec, 178;
6. Mirko Rakuš, DSSS, 178;
7. Matija Mlakar, Tomaž Godec, 177;
8. Janko Zupanc, Filbo, 175;
9. Alojz Lebar, Filbo, 167;
10. Srečo Stare, Tomaž Godec, 166;
11. Vojko Čuden, Filbo, 165;
12. Marjan Knaflič, DSSS, 154;
13. Zdravko Zalokar, DSSS, 141;
14. Andrej Klančar, Tomaž Godec, 137;
15. Robert Rimahazi, DSSS, 127;
16. Iztok Sajevec, Podnart, 123 kegljev.

REZULTATI občinskega sindikalnega prvenstva v kegljanju za leto 1987.

Ženske do 40 let

1. Ličar Francka, ALMIRA, 190;
2. Bergant Zvonka, ISKRA Lipnica, 182;
3. Žvokelj Branka, LIP Bled, 180;
7. Lebar Meta, LIP Bled, 168;
13. Cerkovnik Nada, LIP Bled, 153;
20. Sinkovič Janja, LIP Bled, 149;
29. Jeretič Ivanka, LIP Bled, 137 kegljev.

V kategoriji nad 40 let je nastopilo 86 tekmovalcev.

Ženske nad 40 let

1. Gatej Romana, DU Radovljica, 194;
2. Faganel Marija, DU Radovljica, 183;
3. Cerkovnik Polona, LIP Bled, 174;
9. Ristič Albina, LIP Bled, 141 kegljev.

V kategoriji nad 40 let je nastopilo 22 tekmovalk.

Moški do 40 let

1. Đukanovič Sretko, SGP Gorinje, 221;
2. Vendramin Boris, Obrtno zdr. Radov. 210;
3. Bešter Matjaž ISKRA Lipnica, 210;
4. Rutar Jože, LIP Bled, 206;
8. Hikel Bruno, LIP Bled, 201;
13. Dolenc Matjaž, LIP Bled, 198;
15. Kitič Zdravko, LIP Bled, 196;
25. Mlakar Matija, LIP Bled, 191;
42. Černe Lojz, LIP Bled, 182 kegljev.

Moški nad 40 let

1. Obreza Sašo, ELMONT Bled, 227;
2. Justin Janko, LIP Bled, 211;

3. Zajc Stane, VERIGA Lesce, 205;
6. Trojar Srečo, LIP Bled, 197 kegljev.

V kategoriji nad 40 let je nastopilo 39 tekmovalcev.

Ženske — ekipno

1. ELAN Begunje, 7 tekml., 65 točk;
2. ISKRA Otoče, 8 tekml., 47 točk;
3. DU Radovljica, 2 tekml., 45 točk;
4. LIP Bled, 9 tekml., 43 točk.

Moški — ekipno

1. VERIGA Lesce, 52 tekml., 90 točk;
2. ELAN Begunje, 40 tekml., 84 točk;
3. LIP Bled, 21 tekml., 60 točk.

Ekipno — skupaj

1. ELAN Begunje, 47 tekml., 149 točk;
2. LIP Bled, 30 tekml., 103 točk;
3. VERIGA Lesce, 60 tekml., 98 točk

Skupaj je nastopilo 114 tekmovalk in 363 tekmovalcev ali 477 članov sindikata iz 35 OOOZS.

REZULTATI občinskega sindikalnega prvenstva v namiznem tenisu za leto 1987, ki je bilo 17. 10. 87 v telovadnici OŠ Radovljica.

Ženske do 30 let

1. Papler Vida, GG Bled;
2. Štular Andreja, PTT Radovljica;
3. Ažman Bojana, VERIGA Lesce;
10. Rajbar Marija, LIP Bled

Ženske nad 30 let

1. Graudič Milena, ŽITO Lesce;
2. Urh Marija, ALMIRA Radovljica;
3. Šifrera Ana, LIP Bled;
4. Cerkovnik Polona, LIP Bled;
5. Urancar Marija, LIP Bled;
8. Kaiser Jasna, LIP Bled

Ženske — ekipno

1. LIP Bled, 42 točk;
2. VERIGA Lesce, 36 točk;
3. PTT Radovljica, 34 točk itd...

Moški do 27 let

1. Mohorič Zdravko, ELAN Begunje;
2. Lavrinc Marko, ISKRA Otoče;
3. Šolar Stanko, PLAMEN Kropana;
11. Zupan Janez, LIP Bled.

Moški od 27 do 40 let

1. Verhunc Brane, LIP Bled;
2. Potočnik Miro, ELAN Begunje;
3. Vidu Srečo, ALMIRA Radovljica;
24. Zalokar Zdravko, LIP Bled;
30. Knaflič Marjan, LIP Bled.

Moški nad 40 let

1. Košir Janez, GG Bled;
2. Urh Jože, ELAN Begunje;
3. Rozman Stane, ISKRA Lipnica;
18. Murovec Anton, LIP Bled

Moški — ekipno

1. ELAN Begunje, 80 točk;
2. ISKRA Otoče, 44 točk;
3. GG Bled, 40 točk;
6. LIP Bled, 29 točk, itd...

Ekipno — skupaj:

1. ELAN Begunje, 88 točk;
2. LIP Bled, 71 točk;
3. VERIGA Lesce, 69 točk itd...

Skupno je nastopilo 95 tekmovalcev in tekmovalk iz 15 osnovnih organizacij sindikatov.

Sindikalno prvenstvo LIP Bled v namiznem tenisu za leto 1987

V nedeljo, 6. XII. 87 se je v osnovni šoli v Bohinjski Bistrici odvijalo sindikalno prvenstvo LIP v namiznem tenisu za leto 1987.

Udeležili so se ga predstavniki iz petih TO, odsotni so bili tekmovalci iz TO Podnart.

Tekmovanje je potekalo po sistemu vsak z vsakim, razen pri kategoriji moških, mlajših od 40 let, ko je tekmovanje potekalo na izpadanje do finala, ko so se finalisti prav tako pomerili med seboj vsak z vsakim.

TOZD Rečica tretjič zapored zmagovalec

REZULTATI:

I. ŽENSKKE: Kaiser : Cerkovnik 2:1, Kaiser : Šifrer 1:2, Kaiser : Rakuš 2:0, Šifrer : Cerkovnik 2:1, Cerkovnik : Rakuš 2:0, Šifrer : Rakuš 2:0

Vrstni red: 1. Šifrer Ana, DSSS, 6 točk, 2. Kaiser Jasna, Rečica, 4 točke, 3. Cerkovnik Polona, DSSS, 2 točki, 4. Rakuš Jelka, T. Godec, 0 točk

II. MOŠKI nad 40 let: Repe : Lap 0:2, Repe : Murovec 0:2, Murovec : Lap 1:2

Vrstni red: 1. Lap Franc, Rečica, 4 točke, 2. Murovec Anton, T. G., 2 točki, 3. Repe Jakob, DSSS, 0 točk

III. MOŠKI do 40 let

Predtekmovanje: Lapajne : Knaflič 2:0, Zalokar : Rakuš 2:1, Makuc : Mulej 2:0, Branc : Stanko 0:2, Zupan : Gruden 2:0, Debelak : Pikon 1:2, Mrak : Korošec 0:2

Polfinale: Lapajne : Zalokar 2:0, Makuc : Stanko 2:0, Zupan : Pikon 2:0, Korošec b.b.

Finale: Lapajne : Makuc 0:2, Lapajne : Zupan 0:2, Lapajne : Korošec 0:2, Makuc : Zupan 0:2, Makuc : Korošec 0:2, Zupan : Korošec 1:2

Vrstni red: 1. Korošec Primož, TO Tomaž Godec, 2. Zupan Janez, Rečica, 3. Makuc Drago, Mojstrana, 4. Lapajne Mirko, Filbo, 5. Pikon Drago, Tomaž Godec, 6. Stanko Stefan, Filbo, 7. Zalokar Zdravko, DSSS, 8. Mrak Brane, Mojstrana, 9. Gruden Vlado, Mojstrana, 10. Mulej Jože, Rečica, 11. Knaflič Marjan, DSSS, 12. Debelak Franci, Filbo, 13. Branc Franci, Mojstrana, 14. Rakuš Mirko, DSSS

EKIPNO: 1. TO Rečica, 19 točk, 2. TO Tomaž Godec, 17 točk, 3. DSSS, 13 točk, 4. TO Mojstrana, 12 točk, 5. TO Filbo, 11 točk

100 let osnovne šole v Ribnem

Letošnji praznik republike smo krajani v Ribnem praznovali še posebej slovesno, saj je naša šola stara natanko 100 let.

Iz zgodovinskih virov zvemo, da so začeli šolsko poslopje graditi avgusta 1886. leta in ga zgradili 28. 12. 1887. Tako so v priljubljeni šolski zgradbi v eni učilnici začeli s poukom 1. januarja 1888. leta. V novozgrajeni šoli je prvi učiteljval Franc Rus, doma z Bleda.

Za povečanje šolskega prostora si je veliko prizadeval učitelj Janko Vrezec, ki je poučeval tod od leta 1890 do 1921. Z odlokom kraljevske banske uprave v Ljubljani 24. 6. 1936 so dovolili še tretji oddelek v osnovni šoli in zagotovljena je bila vsa potrebna ljudska izobrazba. Med prvo svetovno vojno je bil obisk pouka zelo slab, saj so morali otroci pomagati doma na kmetijah, očetje so bili na fronti. V času druge svetovne vojne pa je pouk potekal v nemškem jeziku, vendar otroci niso radi hodili v šolo, kar se je poznalo tudi pri učnem uspehu. Po letu 1945 pa so otroci obiskovali pouk z velikim veseljem, saj so zopet učili v materinem jeziku.

V letu 1946 je bil šolski upravitelj Rudi Jedretič, po katerem je prevzelo ime ribensko kulturno-prosvetno društvo. Bil je zelo družbeno aktiven in tudi njegova zasluga je, da so šolsko poslopje povečali. Tako so 3. septembra 1946 začeli z obnavljanjem, vaščani so opravili veliko udarniških ur. V letu 1953 pa smo krajani pridobili v združenem domu dvorano in oder, kulturno in družbenopolitično življenje je oživelo.

Po letu 1966 se je šolsko poslopje priključilo na vaški vodovod, centralna kurjava pa je bila dograjena v letu 1976.

V današnjem času se še kažejo potrebe po povečanju šolskih prostorov vsaj za dve učilnici in telovadnico. Šolo pa bo potrebno

povečati tudi zato, ker naj bi naša krajevna skupnost v prihodnosti pridobila 50 novih hiš ozioroma gospodinjstev.

Tov. Meri Poklukar — vodja delovne enote v ribenski šoli pravi, da letos obiskuje pouk 67 učencev v štirih razredih, prvi in tretji razred sta samostojna, drugi in četrti pa sta kombinirana. Na šoli imajo tudi pevski zbor, pionirsko organizacijo, podmladek rdečega križa, Mladi gasilec, pionirsko folklorno skupino, prometni in dramski krožek ter tekmovanje za Veselo šolo.

Praznovanje 100-letnice šole je bilo razdeljeno na tri večere od 26. do 28. novembra. Prvi večer so v združenem domu Ribno gostovale pevke Tovarne čipk in vezenin Bled, pionirji pa so pod vodstvom Janeza Kersnika odlično odigrali Učilno zidano in prikazali šolsko življenje v preteklem stoletju.

Osrednja slovesnost pa je potekala v petek popoldan v ribenski šoli ob sprejemu vseh učiteljev, ki so delovali tod v preteklih letih, slovesni otvoritvi razstave šolske arhivske dokumentacije. V kulturnem programu so sodelovali učenci pevskega zbora OŠ Bled. Ob 19.30 smo v združenem domu prisluhnili slavnostnemu govoru blejskega ravnatelja prof. Nuka, recitacijam domačega prosvetnega društva. Predsednik skupščine, Tonej Bernard pa je OŠ Ribno podelil ob tej priložnosti občinsko priznanje.

Udeležba na vseh treh proslavah je bila več kot zadovoljiva in iz tega sklepamo, da se krajani zavedamo, kako pomemben je dogodek kot je 100-letnica naše šole. Želimo, da bi v njej še dolgo stoletja nabirali novega znanja v materinem jeziku. Učenec 1. razreda je zapisal: Naj še dolgo stoji naša šola v Ribnem!

Vesna

Sindikavno prvenstvo LIP Bled v šahu

SAHOVSKA ZVEZA SLOVENIJE, Ljubljana, Centarjere 1/1

SINDIKALNO PRVENSTVO LIP-BLED V ŠAHU BLED 12. 12. 1987

Št.	Ime	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Točke	%	Mesto
1	FUJS ŠTEFAN	0	1	0	0	1	1	1	1	0	1	0	1	0	1							6	50%	1.
2	PETKOŠ ALOJZ	0	0	1	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0								5	42%	2.
3	DOLENC MATJAŽ	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1								11	85%	3.
4	KNAFLIČ MARJAN	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0								0	0%	4.
5	PIKON DRAGO	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0								4	31%	5.
6	MRAK BRANE	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0								1	8%	6.
7	LARIS ROBERT	0	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0								7	54%	7.
8	MAKUC DRAGO	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0								2	15%	8.
9	JURMAN GABRIEL	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0								6	46%	9.
10	BRANC FRANC	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0								3	23%	10.
11	HORVAT ANTON	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1								8	62%	11.
12	KLINAR CIRIL	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1								8	62%	12.
13																								
14																								
15																								
16																								
17																								
18																								
19																								
20																								

Partija, udeležena s kontinuitetom se označuje s črnicami

24

Priloga sodišča

V soboto, 12. 12. 1987 je bilo v prostorih DSSS LIP Bled odigrano sindikalno prvenstvo LIP Bled v šahu. Na turnirju je nastopilo 12 igralcev iz TO Rečica, Tomaž Godec, Mojstrana in DSSS. Čas igranja je bil 10 minut na igralca.

V zanimivih in borbenih partijah (vsega 1 remi) je zmagal Matjaž Dolenc (Rečica) z 11 točkami. Drugo do tretje mesto sta delila Ciril Klinar (Mojstrana) in Anton Horvat (Rečica) z 8 točkami. Srebrna kolajna je pripadla Cirilu Klinarju, ker je v medsebojnem dvoboju premagal Antona Horvata.

Sledijo: 4. Robert Laris (Rečica) — 7 točk, 5.—6. Štefan Fujs (T. Godec) — 6 točk, Gabriel Jurman (Rečica) 6 točk, 7. Alojz Petkoš (T. Godec) 5 točk, 8. Drago Pikon (T. Godec) — 4 točke, 9. Drago Makuc (Mojstrana) — 3,5 točk, 10. Franc Branc (Mojstrana) — 3 točke, 11. Marjan Knaflič (DSSS) — 2,5 točke, 12. Brane Mrak (Mojstrana) — 2 točki.

Šahisti so izrazili željo, naj bi bilo takih turnirjev še več. Da pa ne bi bil turnir vedno na Bledu, bi enkrat igrali v Bohinju, Mojstrani in tudi v Podnartu, če bi bili zainteresirani.

Prepričan sem, da bi se s tem povečala kvaliteta in tudi množičnost igrancev.

Dolenc

Srečno
1988

Košček zelenega

3. decembra letos — ob obletnici rojstva našega velikega pesnika F. Prešerna so literati DO ISKRA iz Kranja v sodelovanju s Kulturno skupnostjo Kranj pripravili v Prešernovem gledališču kulturni večer.

Ta večer so svoja prozna in pesniška dela predstavili: Biserka Car, Nail Komič, Janez Mayer, Dolfe Mrak, Marijan Štancar-Monos (pesnik je znan in je izdal zbirke), Francka Tronkar, Zlata in Jože Volarič (pomembna sta kot pisca proznih del tudi na slov. literarnem področju) in Rafael Zorman-Raff.

Ob nežnih zvokih kitar pa je vsako predstavljeno delo še lepše izzvenelo. Posebej se je predstavila pesnica Francka Tronkar z novo pesniško zbirko z naslovom Košček zelenega. To je že njena tretja zbirka po vrsti, pri izdaji vseh treh pa ji je finančno pomoč nudila delovna organizacija ISKRA Kranj, ki ima za kulturno ustvarjanje svojih delavcev veliko posluha.

Francka ustvarja že nekaj let, v njeni zadnji zbirki pa so stih čustveno globlji, zastrti in neka-ko je sama bolj dozorela. Zdaj

piše v prostem verzu in predvsem iz velikega hotenja po življenju. V intervjuju na odru je na vprašanje, odkod takšna pesniška moč, dejala:

»Pesmi kujem podnevi ter ponoči, vedno sem radostno zrla na življenje, se opirala nase. Kdo ti bo pomagal, če ne sam? Da bi bila trdnega zdravja, pa bom morda še kaj napisala...« Pesnica Neža Maurer je v spremni besedi v novi zbirki napisala: »Kot njiva poraja žito in mak, tako klijejo njeni verzi...«

Na tem kulturnem večeru so podelili velike in male Prešernove plakete za leto 1987 najzaslužnejšim kulturnim ustvarjalcem, kulturnemu društvu iz sosednje Avstrije — Železne Kaplje pa so podelili veliko prešernovo plaketo za sodelovanje na kulturnem področju.

Vesna

V deželi Zelenega Jurija

24. oktobra smo se delavci DSSS udeležili izleta v Belo krajino, ki so ga pripravili člani OOZS DSSS. Kljub dobri obveščenosti nas je bilo le nekaj več kot četrtnina zaposlenih, iz TO Trgovina pa se za izlet ni nihče prijavil.

Zlatorumeno vince daje vedro razpoloženje

Karkoli že, sonce nas je pozdravljalo tistega sobotnega dne, ko smo se odpravili z avtobusom z Bleda. Dobre volje in prav vedro razpoloženi smo se kar mimogrede znašli na dolenski cesti, ki v tem času ni bila preveč prometno zasedena. »Najprej se bomo ustavili na Muljavi!« nam je naznanil predsednik Jože — vodja našega popotovanja.

Muljava je le kakih 35 km oddaljena od Ljubljane, predvsem znana po Jurčičevi rojstni hiši. Prijazni oskrbnik nas je povabil v kmečko izbo, kjer smo z zanimanjem prisluhli njegovim pripovedi o Jurčičevem življenju in delu.

Hiša vse do današnjih dni ni bila predelana in leta 1826 jo je postavil pisatelj ded. Domačini so jo imenovali pri Pajštbarju (pajštba — lesena bajta), kar je ostalo še danes. V letu 1920 je hišo prevzel pisatelj nečak Franc Jurčič in postavil zraven samostojno gospodarsko poslopje s hlevom, listnikom in skednjem. Leta 1966 je Jurčičev dom prevzel v oskrbo Slovenski etnografski muzej iz Ljubljane. Na vrt so postavili še čebelnjak,

opremljen s slikovitimi panjskimi končnicami. Za hišo stoji znamenita kašča, ki je predstavljala v zgodovini velik pomen: v njej so shranjevali živila in obleko. Prav tako pomembna je bila sušilnica za lan, iz katerega so pridelali doma platno za vsa oblačila in druge potrebe. Ob gozdiču pa stoji lesena bajta (imitacija) znamenitega vaškega posebnega Krjavlja. V takšni bajtici je živel nekoč možak, ki je hudiča na dva konca presekal. Muzejski delavci pa so obnovili skedenj, ki je predelan v gostinski objekt ter v zgornji prostor, kjer so različne razstave.

Iz Muljave nas je vodila pot dalje proti Žužemberku. Poleg stare trdnjave stoji zelo sodobno urejeno gostišče pri Zupančiču, kjer smo se podprli s toplo malico in se odžejali.

Za naslednji cilj smo si izbrali ogled Baze 20 v Kočevskem Rogu. V letih zadnje vojne je bilo na tem področju središče NOB Slovenije. Baza 20 in druge baze, bolnišnice, delavnice, tiskarne in kurirske postojanke so delovale kot organiziran mehanizem partizanskega življenja.

Glasba in petje nas združuje, nam domov se ne mudi

Sredi okupiranega ozemlja pa sovražnik ni nikoli odkril baz, kajti vse je potekalo v največji tajnosti. Kočevski gozdovi so dajali varno zavetje političnemu in vojaškemu vodstvu NOB. Najbolj važno pa je, da se je to zdravilo več kot 10.000 ranjenih partizanov. Roški gozdovi so bili zibelka svobodnega slovenskega naroda.

Vodič nam je zelo izčrpno pripovedoval o dogodkih med vojno, ogledali pa smo si v dveh barakah dokumentarno in slikovno gradivo.

Ko smo se vračali po stezi navzdol, je gotovo marsikdo izmed nas pomislil: kako visoka je bila tedaj narodna zavest in kako nesebično so bili ljudje povezani za skupno stvar, kljub krvavim žrtvam. Koliko trpljenja je bilo tedaj med temi, za tisti čas, neprehodnimi hostami!

Nas pa je čas že priganjal dalje, kodrolasi šofer nas je povabil v avtobus in kar hitro smo se odločili za postanek (le pol ure) v Dolenjskih Toplicah. Seveda časa nismo imeli za kopel, pa smo si privoščili kavico in se malo sprehodili po parku.

Po enourni vožnji smo prispele v deželo zelenega Jurija, Belo krajino, kjer je trta doma. Sicer smo trgatve zamudili, toda v zidanic pri Rojcu nad Črnomljem

so nas pričakovali s kosilom. Hrib, kjer stoji zidanica, se imenuje Stražni vrh in nudi prijeten razgled daleč naokoli. Kako so Belokrajci srčni ljudje, smo se takoj prepričali ob prihodu. Poskusili smo izvrstno kapljico metliške črmine ter belega vina — kraljevine. Po izdatnem kosilu pa smo zaprosili Primoža in Francija, da sta nam igrala na harmoniko ter kitaro, svoj lasten ansambel smo namreč pripeljali s sabo. Prav je, da se jima posebej zahvalimo za požrtvovalnost, kajti brez njune glasbe ne bi bilo takšnega vzdušja in veselega razpoloženja. Ker pa so gostitelji vedeli, da pridejo na obisk mrzli Gorenjci, so nam zakurili kmečko peč in v veliki izbi smo se počutili kakor velika družina. Pogovori so stekli, šale so se vrstile druga za drugo, na plesu smo si razmigali vse kosti in urice so stekle kot blisk. A vse, kar je lepo, najhitreje mine in ura nočna je priganjala k vrnitvi.

Nazaj grede smo spet zapeli in tistim, ki so hoteli spati, nismo dali miru češ: saj boste v nedeljo dopoldan potegnili spanec. Razgubili smo se po domovih s prjetnimi spomini na izlet v kraje, kjer je trta doma.

Vesna

Delavci v počitniškem domu Seča so se nam pridružili v prijetnem okolju Rojčeve zidanice. Skupaj se spominjamo pretekle počitniške sezone. Trudili so se za naše počutje in priznati jim moramo, da jim je to uspelo

Po Prekmurju

Člani osnovne organizacije sindikata TO Tomaž Godec smo letos organizirali izlet v prekmursko deželo, v sodelovanju s Slovenija Turistom.

Udeležencev nas je bilo za dva avtobusa, dobro razpoloženi smo kljub mali zamudi odpotovali proti drugemu koncu Slovenije. Spremljala sta nas dva vodiča, šoferja Tine in Martin pa sta nas odpeljala novim pričakovanjem naproti.

Gorenjsko pokrajino smo pustili za sūbo, pot pa nas je dalje vodila proti Trojanam, kjer smo seveda poskusili znamenite krofe.

Prvo postajo smo naredili v Slovenskih Konjicah, tam smo si ogledali tovarno LIP Slovenske Konjice. Zaposlenih imajo okoli 1200, na delo prihajajo iz okoliških krajev. Razkazali so nam žago, krojilnico, lakirnico in skladišče lesa oz. končnih izdelkov. Izdelujejo pa: podežel-

ska vratna krila (namenjena za izvoz), vhodna vrata (za domači trg), okna, otroške postelje ter stole raznih vrst. V krojilnici smo si posebej ogledali »Frizo« za pohištvo ter visokofrekvenčno stiskalnico za hrbišče stolov. Opazili pa smo, da so delovni pogoji slabši kakor v naši DO.

Naslednji postanek je bil v Radgoni v gostišču Vindiš, kjer smo kosili. Na Janževem vrhu smo poskušali vina, od tod pa smo krenili proti Radencem. Zvečer smo se razvedrili ob plesu in tu smo tudi prespali. Naslednje jutro po zajtrku nas je pot vodila do Moravskih Toplic, od tam pa do Murske Sobote. V Bogojnem smo si z zanimanjem ogledali Plečnikovo cerkev.

V Filovcih je znana domača lončarska obrt in tudi to je bilo za nas nekaj novega. V Čardah nas je očarala ciganska muzika, to pa je bila tudi zadnja zanimivost na našem izletniškem programu, kot so ga organizirali pri Slovenija Turistu. Ostanke nam še želja, da bi se takšni izleti še kdaj ponovili.

M. B.

Gorenjska in njena zgodovina

O začetkih delavskega gibanja v Sloveniji govorimo lahko šele po letu 1860. Prve socialistične ideje je leta 1897 in 1899 razširjal čevljar Štefan Trojar iz Lesc, na Selu pri Bledu pa je o socialističnih ciljih spregovoril Etbin Kristan. Opozoril je na narodno strpnost glede na razvoj turizma. Vprašal se je, kdo bo prihajal na Bled, če bodo plamtelci narodnostni prepiri.

Revolucionarni dogodki pa so v Avstriji prinašali tudi upravne in politične spremembe, kar pa je vplivalo tudi na kranjsko deželo. V letu 1849 se je uveljavila nova upravna razdelitev v glavarstva in občine, to se je obdržalo do konca avstrijske vladavine. Prve volitve so pokazale značaj nacionalnega trenja med Slovenci in Nemci, več politične razgibanosti so prinesle volitve v deželni zbor, to je v letu 1861, tedaj je zmagala nemška večina. Pri naslednjih volitvah pa smo zmagali Slovenci, deželni glavar je ostal še vedno Nемеc Hohenwart. Prvi slovenski deželni glavar pa je postal dr. Radoslav Razlag v letu 1877. Razširila se je tudi uporaba slovenskega jezika, nemški pritisk je popuščal. Leto 1884 je bilo pomembno

leto, saj je nastopil škof Anton Mahnič, trd nasprotnik liberalnih idej v politiki in kulturi, tako se je začel nekaj kulturni boj na Slovenskem. Tako so se čez noč Slovenci ostro razcepili na liberalni in klerikalni tabor. Leta 1892 nastopi Katoliška stranka, ki se v letu 1905 preimenuje v SLS. Kaj pa kmečki živelj v tem obdobju? Kmeta so trli zadolženosti, davki, posestva so jim delili, kočarji in gostači so bili v težkem položaju.

Kmetu in delavcu pa je znal prisluhniti dr. Janez Evangelist Krek (1865—1917), zavzemal se je za združništvo, hranilništvo. Prav njegova zasluga je bila ustanovitev Zveze kranjskih hranilnic in Gospodarske zveze. Bil je pristaš zedinjene Slovenije, splošno je zagovarjal enakopravnost slovenskega naroda. V tem času so se Slovenci začeli izseljevati v tujino. Najbolj množična izseljevanja zasledimo v letih 1880 do 1914. V tem času se je Slovencev v ZDA izselilo nekako okoli 30.000. Gorenjcev — izseljencev ni bilo toliko, iz radovljiskega okraja se je izselilo 1308 oseb.

(se nadaljuje)
Božo Benedik

V slovo

Francu Reklju

Zopet je neizprosna smrt posegla v naše vrste. Tokrat je omahnil naš dragi prijatelj in sodelavec. Težka senca je legla z njegovim odhodom na svojce, prijatelje, sodelavce, ki smo cenili njegovo delo. Od njega smo se poslovili 26. 10. 1987 na pokopališču v Zgornjih Gorjah.

Franc Rekelj se je rodil 7. 7. 1930 v Spodnjih Gorjah. V LIP BLED, TO Rečica se je zaposlil konec leta 1971 kot kvalificiran mizar. V času svojega aktivnega dela je delal na najzahtevnejših mizarških delih. Ta dela je opravljal vse do meseca septembra 1983, ko se je ponesrečil. Poškodbe, katere je dobil pri padcu, so bile tako hude, da se je konec leta 1984 invalidsko upokojil.

Svoja dela je opravljal z vso delovno voljo, ki je ni imel malo, bil je prizadeven, vesten in pošten delavec. Za vsakogar je imel lepo besedo. Teško življenje ga je tako izoblikovalo in tak nam bo ostal v spominu.

Alojuz Staretu

Dne 18. 10. 1987 smo se na pokopališču v Bohinjski Bistrici poslovili od našega upokojenca, Alojza Stareta. Rodil se je pred 76. leti v številni kmečki družini na Koprivniku. V mladosti se je izučil za kovača. V času velike gospodarske krize v predvojni Jugoslaviji je dobil delo v Železarni, tako da se je preselil na Jesenice. Že pred vojno se je vključil v športno življenje — bil je telovadec pri telovadnem društvu SOKOL na Jesenicah. V petdesetih letih se je z družino vrnil v Bohinjsko Bistrico. Najprej se je zaposlil pri Gozdnem gospodarstvu, kjer je delal pri montažah in vzdrževanju gozdnih žičnic. Leta 1955 se je zaposlil v takratnem lesno-industrijskem obratu »TOMAŽ GODEC«. Delal je v kovinskem obratu kot kovač vse do upokojitve.

Bil je izredno delavec človek in poln humorja. Bil je tudi velik ljubitelj petja in amaterski igravec v DPD »Svoboda« Bohinjska Bistrica.

Taka je bila življenska pot Alojza Stareta-Jerbasa, kot so mu popularno rekli v Bohinju. Ob zadnjem slovesu je bilo moč ugotoviti, da je bil med krajani in bivšimi sodelavci zelo priljubljen, saj so se zadnjega slovesa udeležili v velikem številu.

Kosana Ravnik

Dne 21. 10. 1987 smo se poslovili od Kosane Ravnik z Nemškega rovta. Življenska usoda jo je iz rodnega Prijedora pripeljala v Slovenijo, kjer si je ustvarila svoj dom. Najprej se je zaposlila v gostinstvu v Mladinskem domu v Bohinju, nato pa v hotelu Toplice na Bledu. V naši temeljni organizaciji se je zaposlila 13. septembra 1976 v obratu opažnih plošč, kjer je delala na delih in nalogah »pomočnik upravljalca stroja za nanos lepila«. V naši TO je delala do 31. 12. 1980, ko se je po smrti moža upokojila.

Poznali smo jo kot mirno in vestno sodelavko. Svoje delo je opravljala z voljo človeka, ki mu ni vseeno, kakoj je svoje delo opravil. Med sodelavci je bila zelo priljubljena. Čeprav ni bila dolgo zaposlena v naši temeljni organizaciji, je dala neizbrisen prispevek k napredku TO.

Jožetu Kavalarju

V sredo, 14. oktobra smo se na pokopališču v Ratečah poslovili od našega upokojenca, Jožeta Kavalarja. Rodil se je 20. februarja 1912. leta v Ratečah, kjer je bilo v družini sedem otrok. Po končani šoli se je takoj zaposlil. Opravljal je razna dela. Delal je v Železarni na Jesenicah ter pri Gozdnem gospodarstvu Bled. Zadnja leta je bil zaposlen pri takratni Kmetijski zadrugi v Kranjski gori. Po priključitvi Kmetijske zadruge k LIP Bled, leta 1962 pa je delal na žagi Belca kot skladišni delavec. Leta 1969 se je invalidsko upokojil.

Ko smo ga pred kratkim obiskali, nas je bil zelo vesel. Zelo rad se je spominjal časov, ko je bil še aktivno zaposlen. Med drugim je dejal tudi, da se je delalo včasih precej drugače in bolj kot danes. Pa tudi predpostavljani so bili bolj spoštovani.

ZAHVALE

Ob smrti drage mame

IVANE MERŠOL

se iskreno zahvaljujem sodelavcem DSSS LIP Bled za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti.

hčerka Ivanka Koselj

Ob prerani izgubi dragega moža in očeta

BOGA ODARJA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem DO LIP Bled, TO Tomaž Godec — opažne plošče za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti.

žena Mihela in hčerka Maruša

Ob smrti našega dobrega moža in atija

FRANCA REKLJA

se iskreno zahvaljujem delavcem kolektiva LIP Bled, TO Rečica za izrečena sožalja, sindikatu za podarjeno cvetje, denarno pomoč in pevcem za zapete žalostinke. Še posebej se zahvaljujem tov. Janezu Maroltu za nesebično pomoč v težkih trenutkih in Tomažu Bregantu za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Vsem, ki sočustvujete z nami in ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, še enkrat hvala.

žena in hčerke Veronika, Darinka, Danica, Estera

STANJE ZAPOSLENIH ZA MESEC OKTOBER 1987

	delavcev	pripravnikov
TOZD Tomaž Godec	429	6
TOZD Rečica	315	2
TOZD Mojstrana	94	1
TOZD Podnart	78	—
TOZD Filbo	117	—
TOZD Trgovina	26	—
DSSS	111	10
Skupaj:	1170	19

STANJE ZAPOSLENIH ZA MESEC NOVEMBER 1987

	delavcev	pripravnikov
TOZD Tomaž Godec	427	6
TOZD Rečica	320	2
TOZD Mojstrana	93	1
TOZD Podnart	78	—
TOZD Filbo	117	—
TOZD Trgovina	26	—
DSSS	111	10
Skupaj:	1171	19

ZAPOSILILI SO SE:

- v **TO Tomaž Godec**
Robert MLAKAR, 1972 — I. st., Dušan PEJČIČ, 1970 — IV. st.
- v **TO Rečica**
Franjo KOREN, 1956 — I. st., Tomaž ŽELEZNIKAR, 1966 — IV. st., Franc UŠENIČNIK, 1961 — I. st., Tanja ČERNE, 1972 — I. st., Jorgovan RAJHART, 1972 — I. st., Matjaž PRISTAVEC, 1970 — I. st., Janko HUDOVERNIK, 1955 — IV. st., Vinko FRELIH, 1945 — IV. st., Dušan FERČEJ, 1966 — IV. st., Alojz DOMITROVIČ, 1961 — II. st., Greta GAVRILOVA, 1971 — I. st., Rudi BERNARD, 1962 — I. st., Ivan PERGER, 1958 — I. st., Uroš PLASIN, 1972 — I. st., Marko KRIVINA, 1971 — I. st., Drago KAIMEL, 1962 — V. st., Majda ARNEJŠEK, 1962 — IV. st., Slavica LEPOŠA, 1961 — II. st., Janez ZUPAN, 1961 — VI. st., Marija RAŠIČ, 1968 — II. st., Mojca MIHELIC, 1965 — II. st.
- v **TO Mojstrana**
Matjaž ROBIČ, 1968 — III. st., Francka SELJAK, 1949 — II. st., Aleš POLAJNAR, 1969 — I. st., Vesna SERŠEN, 1964 — V. st.
- v **TO Podnart**
Andrej ZUPAN, 1965 — II. st., Ervin LAP, 1971 — I. st.
- v **TO Filbo**
Branko ARH, 1969 — IV. st.
- v **DSSS**
Slavko MIKELJ, 1967 — V. st., Igor LEBAN, 1960 — VII. st., Andrej SRNA, 1962 — VII. st., Mojca MEŽNAREC, 1968 — V. st.

ODŠLI IZ DO:

- iz **TO Tomaž Godec**
Zdravko RAVNIK, V. st. — sporazumno prenehanje, Marija KAPUS, II. st. — upokojitev
- iz **TO Rečica**
Dušan Novak, I. st. — delo za določen čas
- iz **TO Mojstrana**
Mirko TERAŽ, III. st., Ciril JAKOPIČ, IV. st., Florjana SMI-LJIČ, II. st. — vsi sporazumno prenehanje
- iz **TO Podnart**
Branko VALANT, II. st. — sporazumno, Janez KRAJNC, I. st. — izjava, Pavel TRPINC, II. st. — inv. upokojitev, Franc SITAR, IV. st. — upokojitev, Gorazd VARL, II. st. — izjava
- iz **TO Filbo**
Iztok LIČER, IV. st. — samovoljno prenehanje, Bernarda URH, IV. st. — delo za dol. čas, Marjan PIRIH, IV. st. — upokojitev
- iz **DSSS**
Franc Maček, V. st. — sporazumno prenehanje

POROČILI SO SE:

Bojan Vončina (TO Tomaž Godec), Marko SOKLIČ (TO Tomaž Godec).

RODILI SO SE:

Cvetki FINC (DSSS) — hči, Ireni VARL (TO Podnart) — hči, Branku MAROLTU (DSSS) — hči, Dušanu CVIJIČU (TO Filbo) — sin, Mirku JERŠIČU (TO Tomaž Godec) — sin

MISLI OB ZAČETKU NOVEGA LETA

Sreča je kakor sonce. Kadar je najlepša, zatone. Sreča ljudi mnogo prej zlomi kot nesreča. Nikoli ne bo resnično srečen tisti, ki ni bil nikoli nesrečen.

Sreča se nahaja v vsem. Treba jo je samo znati izdvojiti.

Nihče nima pravice, da me uči, kako bom srečen.

Sreča daje mnogim preveč, nikomur pa dovolj.

Moškega osreči mnogo stvari, ženo samo ljubezen.

Če sreča ni zmerna, se sama po sebi ruši.

Uspeh je samo stvar sreče. Vprašaj kogarkoli, ki ni uspel.

Dve stvari mora imeti človek, da bi uspel v življenju: Prva je sreča: to je takrat, ko se človeku ponudi ugodna prilika. Druga je pamet: ta človeku omogoča, da izkoristi ugodno priložnost.

Upokojila se je

Marija Kapus

Kapus Marija se je zaposlila v temeljni organizaciji Tomaž Godec 15. maja 1978 v obratu opažnih plošč, kjer je delala na več različnih delih in nalogah. Delala je kot pomočnik upravljalca skobelnega stroja, pozneje pa kot pomočnik upravljalca VKŽ. Zaradi nesreče pri delu se je morala invalidsko upokojiti. Kot delavka je svoje delo opravljala z vso odgovornostjo. Med svojimi sodelavci je bila priljubljena.

Mariji se zahvaljujemo za njen prispevek k razvoju naše delovne organizacije. V privatnem življenju pa ji želimo še obilo srečnih dni z željo, da nas bi večkrat obiskala v naši TO.

TOZD Mojstrana

Luč svetla gori

V mrzli zimski noči mesec po nebu samotnem potuje. Nič se ne čuje, nikjer ne ustavi. Na koncu vasi luč svetla gori. Le kdo v pozni uri ne more še spati? Ob ugaslem ognjišču drobna ženica sedi, v črn pled zavita, na obrazu žalost je razlita. Oči je izjokala, a srca ne. Spomine obuja na preteklo gorje... Poznala je trpljenje le redko sončne dni. Otroci so odšli kot z gnezda ptice. Včasih se s kartico spominjajo

ženice, za praznike jih k materi več ni. Na koncu vasi do jutra luč gori. Zakaj jih ni? se je spraševala, odgovora ni... mesec pa dalje hiti. Vesna

Glavni in odgovorni urednik: Peter Debelak, tehnični urednik: Nada Freljih, člani: Tone Koncilja, Janez Stare, Janez Marolt, Branko Urh, Anton Noč, Jure Ravnik, Vinko Čuden, Miro Kelbl in Ciril Kraigher. Tisk: Gorenjski tisk, Kranj